

Haberler > Yazarlar > Taha AKYOL > Allah'ın gölgesi!

Taha Akyol

Allah'ın gölgesi!

6 Ekim 2016

FETVA konusunu yazacağımı söylemiştim.

Başbakan Binali Yıldırım dün TOBB'da FETÖ'nün **"Allah diyerek, kitap diyerek, cennet diyerek"** samimi insanları aldattığını söyledi. **"Bundan büyük alçaklık olur mu?"** diye de vurguladı.

İnsanların samimi dini duygularının güç, para, siyaset gibi dünyevi amaçlarla istismar edilmesi, böyle fetvalar yazılması öteden beri önemli bir sorundur.

Bir süredir **"Kurtuluş Savaşı"** belgeseli için okumalar yapıyorum. Milli Mücadele düşmanı Ali Kemal'in bir yazısını bu açıdan size aktarmak istiyorum.

Fakat önce hukukçu olarak belirtmeliyim; Başbakan'ın dediği gibi **“ibadet amaçlı yardım yapanlar, arka plandaki tezgâhtan haberi olmayanlar masumdur.”**

Demokrasi amacıyla hareket edenler de masumdur.

Fakat kurunun yanında yaşlar da yanıyor, toplumda bir **“mağdurlar sorunu”** var.

ALİ KEMAL'İN YAZISI

İngilizlerle Damat Ferit'in Milli Mücadele aleyhine Şeyhülislam Dürrizade Abdullah'a yazdırtıkları fetvaları bilirsiniz...

11 Nisan 1920 günlü Peyam-ı Sabah gazetesi fetvaları manşetten çarşaf çarşaf yayınladı. Aynı gazetede Ali Kemal'in **“Şeriat, Padişah, Adalet”** başlıklı bir yazısı var. Ali Kemal, Kuyucu Murat Paşa'nın Celalilerin kafasını kesip kuyulara doldurması, Köprülü Mehmet Paşa'nın eşkiyayı ezmeye gibi Kuvay-ı Milliyecilerin **“imha”** edilmesini istiyordu!

Padişah buyruğu için **“irade-i zıllullahi”** yani **“Allah'ın gölgesinin iradesi”** diyordu! Bugünkü Türkçeye şöyle:

“Hükümetimiz Şer'i şerife, irade-i zıllullahiye uygun olarak azmettiği şekilde Anadolu'daki isyan fitnesini bastırmayı başarır, bu kâbusu üzerimizden kaldırır, Kuyucu Murat Paşa'nın Celalileri, Köprülü Mehmet Paşa'nın diğer eşkiyayı imha ederek bu devlete ettikleri hizmete çok benzeyen bir hizmet etmiş olur.”

ELEŞTİRMEK MÜMKÜN MÜ?

Düşünün padişahın buyruğu **“Allah'ın gölgesinin iradesi”** ise bunu eleştirmek, farklı düşünmek, karşı gelmek mümkün mü?!

Mustafa Kemal Paşa, bunu vatansever 152 Anadolu müftüsünün karşı fetvalarıyla aştı. Konumuz bakımından önemli olan **“idare-i zıllullahi”** kavramının otoriter, hatta totaliter niteliğidir. Ali Kemal’in de icadı değildir.

Ali Kemal dindar bile değildi zaten. Bu kavramı siyasi istismar amacıyla, Milli Mücadele düşmanlığı yapmak için kullanıyordu.

İslamda ilk halifelerin sıfatı sadece **“müminlerin başkanı”** olduğu halde, zamanla eski İran ve Mısır kültüründeki **“yarı tanrı kral”** anlayışı ve **“Allah’ın Gölgesi”** sıfatını Müslüman hükümdarlar da benimsedi!

Eleştirilemez, itiraz edilemez! İslam tarihinde bilimsel ve felsefi düşüncenin 12. yüzyıldan sonra sönmesiyle bu totaliter yapılanma arasında paralellik olsa gerek.

TOTALİTER HİYERARŞİ

Bu totaliter kültür hükümdar düzeyinde kalmadı. Müritler şeyhlerini uçurarak ulaştırdılar. Yukarıdan aşağıya, ailedeki **“peder”**e kadar uzanan sıkı bir hiyerarşi...

Ortaçağ Avrupası’nda da böyleydi. Holmes George’un **“The Oxford History of Medieval Europe”** kitabında bu boğucu hiyerarşi çok iyi anlatılır.

İnsanoğlu hemen bütün tarihte **“otorite”**ye sığındı. Bireysel özgürlüğe ihtiyaç duyması için belli bir özgüven duygusu gerekti.

Sorun dinle değil, özgürlüğe veya otoriteye ihtiyaç duymanın sosyolojik şartlarıyla ilgilidir. 20. yüzyılda bile Hitler ve Stalin gibi milyonlarca eğitilmiş insanın zihnini ve ruhunu teslim alan totaliter şefler çıkmadı mı?

ÇAĞIMIZDA HÜR İNSAN

Çağımızda artık özgürlük, çeşitlilik, liberal demokrasi, hukuk güvenliği gibi değerler olmadan toplumların “orta gelir tuzağını” aşamayacağı kanıtlanmıştır.

Böyle bir çağda insanlarımıza, özellikle yeni nesillere “**falanca**”ya değil “**filanca**”ya bağlanmalarını değil, bağımsız kişilik sahibi olmalarını, vicdanlarını geliştirerek hayatını kendilerinin tanzim etmesini öğretmek zorundayız.

Din eğitiminde de eski usul ezber ve taklit yerine, İslam tarihinden “**kula kulluk etmeyen**” örneklerle geliştirilen hür kişilikli ve bağımsız düşünceli Müslüman tipi esas alınmalıdır.

Hür ve yaratıcı düşünce, bu çağda bu coğrafyada ayakta kalmamızın önşartıdır.

NOT: DEAŞ'ın kıyamet alametleri teorisi, Suriye'de Türkiye'nin Fırat Kalkanı hareketinin karşılaştığı sorunlar, Irak'ta Türkiye'ye karşı Şii itirazı, ufukta gözükken Musul krizi, Barzani'nin tavrı, Amerika ve Rusya'nın politikaları... Bu akşam CNN Türk'te saat 19.30'da Eğrisi Doğrusu programında konuklarımla bu sorunları konuşacağız.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#) [Twitter](#) [RSS](#)

Kişisel Verilerin Korunması

Hürriyet Kurumsal

Bize Ulaşın

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş